

CERCETARI PERIEGHETICE ÎN TERITORIUL HISTRIEI (I)

AL. AVRAM, O. BOUNEGRU, C. CHIRIAC

Cercetările arheologice și descoperirile întâmplătoare semnalate de-a lungul anilor în teritoriul care a aparținut cetății Histria au îmbogățit considerabil cunoștințele de care dispunem cu privire la istoria acestui ținut în epoca greco-romană¹. Am socotit indispensabilă pentru o mai bună cunoaștere a teritoriului o cercetare de suprafață, care să clarifice și să verifice toate informațiile mai vechi sau mai noi, unele din ele inedite, cu privire la această problemă.

Cercetarea s-a efectuat în timpul campaniilor 1982 și 1983 și a fost inițiată de Institutul de arheologie din București². Pentru această

---

¹ Săpături arheologice s-au efectuat sau se efectuează în prezent în următoarele puncte: Tariverde (vezi rapoartele publicate în SCIV, 3, 1952, p. 269—274; 4, 1953, 1—2, p. 130—134; 5, 154, 1—2, p. 100—108; R. Vulpe, *ibidem*, 6, 1955, 3—4, p. 543—551; D. Berciu, C. Preda, *Materiale*, 4, 1957, p. 77—78; 5, 1959, p. 318—322; 7, 1960, p. 273—281; cf. C. Preda, *Pontica*, 5, 1972, p. 77—88); Nuntași I și II (cercetări Catrinel Domăneanțu începute în anul 1979); Fintinele (cercetări Al. Suceveanu 1973—1983; vezi SCIVA, 31, 1980, 4, p. 559—584); Histria-Pod (cercetări K. Zimmermann și Al. Avram începute în 1980); punctul Histria B (cercetări V. Lungu, Al. Avram, O. Bounegru în anii 1982—1983), zona Sinoe (cercetări efectuate de către V. Canarache în anii 1951—1953 și publicate doar parțial, vezi nota 26); Vadu (cercetări C. Chera și G. Custurea începute în anul 1981); necropola de la Corbu de Jos (vezi M. Bucovăla, M. Irimia, *Pontica*, 4, 1971, p. 41—56; cf. M. Irimia, *Pontica*, 8, 1975, p. 95, p. 27; 102); necropola de la Istria-sat (vezi Vl. Zirra, *Materiale*, 9, 1970, p. 213—220); Vișina (cercetări Mihaela Mănușu-Adameșteanu începute în anul 1981); Capul Doilojman (vezi M. Coja, BMI, 41, 1972, 3, p. 33—42; adaugă considerațiile lui P. Nicorescu, BSH, 25, 1944, p. 96; vezi și Mihaela Mănușu-Adameșteanu, *Materiale și cercetări arheologice*, Tulcea, 1980, p. 157—160; P. Alexandrescu, *Thraco-Dacia*, București, 1976, p. 119). Se adaugă săpăturile arheologice efectuate în așezările preistorice și de epocă medievală (Baia, Vadu, Istria-Capul viilor).

² Cercetarea a fost inițiată și sprijinită permanent de Petre Alexandrescu, directorul șantierului arheologic Histria. Materialul arheologic recoltat se găsește în depozitul acestui șantier.

primă etapă s-au avut în vedere următoarele zone : 1). Satul Istria și împrejurimile ; 2). Zona lacurilor Istria și Duingi (Nuntași) ; 3). Valea pîrîului Duingi Dere (Nuntași), de la vărsare pînă la izvor ; 4). Zona satului și a peninsulei Sinoe.

1. SATUL ISTRIA ȘI ÎMPREJURIMILE

Din literatura mai veche de specialitate, confirmată de descoperirile epigrafice, sculpturale și numismatice³, se știe că pe actuala vatră a satului Istria se aflau așezări atît din epoca greacă, cît și din cea romană. Pentru clarificarea topografiei zonei, cercetarea noastră a debutat cu o anchetă la locuitorii satului Istria. Cu această ocazie au fost recuperate de la localnici mai multe obiecte : un fragment sculptural de epocă romană înfățișînd un bust feminin, un obiect medical de bronz, un mic obiect de podoabă, două monede (Valens și Constans).

Cît privește locul exact al așezărilor din epoca greco-romană puse în evidență de descoperirile întîmplătoare din sat, am putut stabili :

— Așezarea greacă corespunzătoare necropolei plane de înhamție din punctul „Bent“, cercetată de V. Zirra⁴ este situată în partea de sud-est a satului Istria, în vecinătatea necropolei. De pe întreaga zonă de lîngă „saivanul ars“ pînă la pîrîul de la marginea sudică a satului s-au recoltat la suprafață fragmente ceramice din epoca clasică și elenistică.

— O așezare romană timpurie, identificată prin cercetarea de teren efectuată de V. Canarache⁵ pe drumul antic de-a lungul apeductului care ducea spre Histria⁶, este situată pe Dealul Istriei. Datorită faptului că zona era cultivată, nu s-au putut culege decît cîteva fragmente ceramice sporadice⁷.

— O mică așezare rurală romană, necunoscută pînă acum, a fost identificată în partea de sud-est a satului, în apropiere de „Drumul vacilor“, în punctul notat convențional β.

— O așezare preistorică a fost depistată la sud de satul Istria, în locul numit „Drumul vacilor : primele gropi de lut“⁸.

De remarcat este faptul că, după cum se știe, în zona necropolei din secolul al X-lea de la Capul Viilor⁹ se afla și o așezare romano-bizantină, deocamdată neidentificată.

³ D. M. Pippidi, ISM, I, p. 474—478.

⁴ Vl. Zirra, MCA, 9, 1970, n. 1.

⁵ SCIV, 2, 1951, 1, p. 156 (notată cu B în pl. VI) ; SCIV, 2, 1951, 2, p. 71—72. Este menționată aici o așezare romană, dar sînt amintite și descoperiri de epocă elenistică.

⁶ Em. Doruțiu-Boilă, Peuce, 2, 1971, p. 43, (drumul nr. 6).

⁷ De aici provine și chiupul din curtea C.A.P. Istria (informație de la tehnicianul veterinar Alexandru Tiță).

⁸ Material databil în faza de sfîrșit a culturii Hamangia și la începutul culturii Gumelnița.

⁹ Vl. Zira, Dacia, N.S., VII, 1963, p. 355—412.

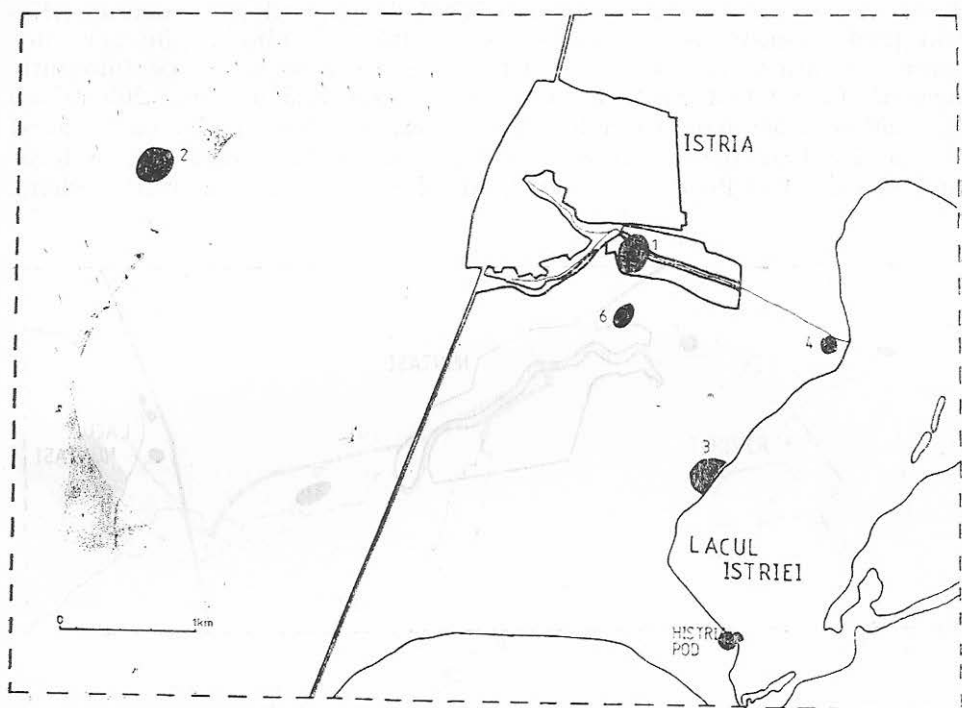

Fig. 1

2. ZONA LACURILOR ISTRIA ȘI DINGI (NUNTAȘI)

Cercetarea a pornit de pe terasa lacului Sinoe, din zona unde necropola tumulară este delimitată de teritoriul agricol printr-un val de pământ orientat VSV-ENE¹⁰. Drumurile care se îndreaptă spre nord și nord-vest, spre Sinoe și Mihai Viteazul, precum și lotizările vizibile pe fotografiile aeriene¹¹, nu au putut fi observate pe teren. În schimb, s-a constatat existența în zonă a unor locuri sporadice, pe malul lacului Sinoe, la 1—2 km nord de valul necropolei, puse în evidență de urme de arsură, pietre, cărămizi, țigle și fragmente ceramice databile în epoca elenistică și romană timpurie. Sporadic s-au găsit și fragmente ceramice neolitice atipice.

De-a lungul lacului Istria, în afară de așezarea deja menționată de lângă „Drumul vacilor“, a mai fost identificată o așezare situată pe

¹⁰ P. Alexandrescu, Peuce, 2, 1971, p. 30—31; idem, Dacia, N.S., XXII, 1978, p. 339—340, pl. 7.

¹¹ Em. Doruțiu-Boilă, *op. cit.*, p. 44—45 (vezi harta).

malul de vest al lacului, la 1,5 km NNV de punctul „Cioculeasa“ (Histria pod). Această așezare fusese semnalată prin observațiile aerofotografice¹², însă urmele de construcții, care par a se vedea pe fotografia aeriană, nu au fost găsite în teren. Pe o suprafață de circa 200 m² au fost culese fragmente ceramice romane atipice. S-ar putea ca în acest loc să fi existat o mică așezare rurală romană, care să fi fost în legătură și cu lotizările din apropiere, vizibile pe unele fotografii aeriene.

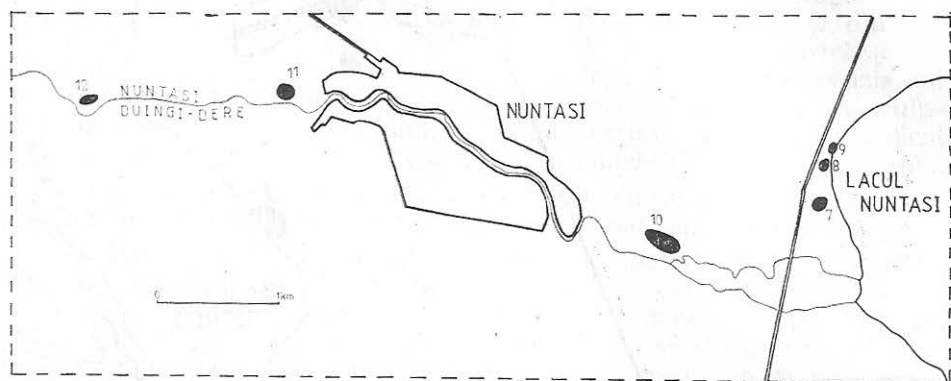

Fig. 2

Cercetarea falezii lacului Duingi (Nuntași) a condus la descoperirea câtorva puncte :

— Chiar în zona podului peste care trece șoseaua care duce la cetatea Histria, pe plaja lacului Duingi, s-au cules fragmente ceramice atipice, precum și o toartă neșampilată de amforă rodiană. Recent, în aceeași zonă, a fost descoperit întâmplător un bol elenistic databil în secolul al III-lea î.e.n.

— La 1 km nord față de băile Nuntași s-a descoperit o mare cantitate de cărămizi pe o suprafață redusă, ceea ce indică urme de construcții. La circa 500 m, mai departe au fost culese numeroase fragmente ceramice de epocă romană târzie.

— Ceva mai departe, în apropiere de Băile Nuntași, s-au găsit numeroase fragmente ceramice elenistice (printre care un fund de amforă rodiană și o toartă neșampilată de amforă thasiană) precum și numeroase cărămizi.

— Doar câteva fragmente ceramice romane târzii au apărut pe malul nordic al pîrului Duingi Dere (Nuntași), în dreptul podului peste care trece șoseaua Năvodari-Mihai Viteazul.

¹² *Ibidem*.

3. VALEA PÎRIULUI DUINGI DERE

Cercetarea s-a efectuat în mai multe etape, pe ambele maluri ale pîriului, ținîndu-se cont și de informațiile furnizate de autorii perieghizei din 1951⁴³, perieghiză condusă de către R. Vulpe. Se știe că zona Nuntași a fost intens locuită în antichitatea greco-romană, fapt ce a impus și efectuarea de săpături arheologice sistematice în satul Nuntași, începînd din anul 1979, conduse de C. Domăneanțu. Prin aceste săpături se cercetează două așezări de epocă greacă situate în partea de est a satului, introduse în literatura de specialitate sub numele de Nuntași I și Nuntași II⁴⁴.

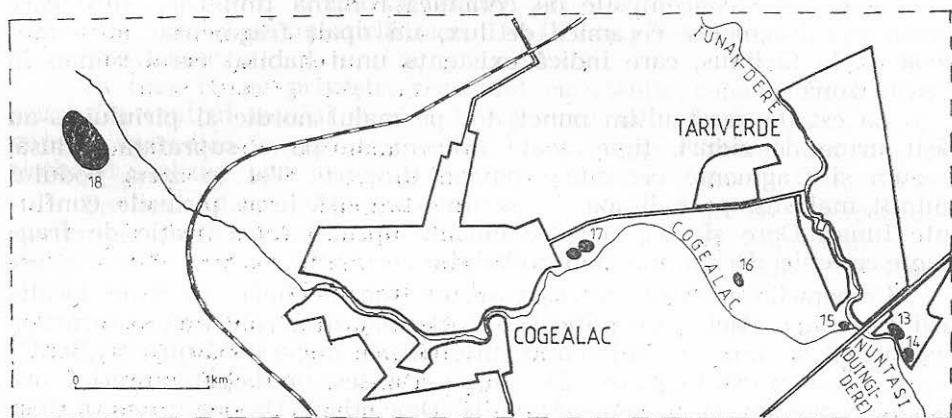

Fig. 3

În afară de aceste așezări, între pîriu și șoseaua Nuntași Băi-Tariverde, în capătul de est al satului Nuntași, se află o întinsă așezare romano-bizantină⁴⁵. Cercetările noastre de suprafață au identificat un punct foarte important în capătul vestic al satului, în locul unde pîriul este traversat de conducta pentru irigații. Aici a fost descoperită pe o mică înălțime, o concentrație impresionantă de fragmente ceramice și de sticlă romane (care indică secolele II—III e.n.), alături de țigle, olane și pietre. O monedă histriană autonomă de bronz găsită aici poate fi considerată în acest context o descoperire întâmplătoare, în schimb, după părerea noastră, este sigur că diferitele descoperiri databile în epoca romană timpurie semnalate pînă acum în sat provin din așezarea identificată în acest punct.

Mergînd apoi pe pîriu în sus, pe ambele maluri, în dreptul marelui cot pe care acesta îl face ieșirea din satul Tariverde, au fost

⁴³ SCIV, 6, 1955, 3—4, p. 548.

⁴⁴ C. Domăneanțu, Materiale și cercetări arheologice, Tulcea, 1980, p. 265.

⁴⁵ Depistată de C. Domăneanțu.

culese la suprafață fragmente ceramice neolitice, elenistice și prefeudale.

Descoperiri importante am avut ocazia că facem în satul Tari-verde¹⁶. În apropierea podului șoselei naționale, peste pîrîul Duingi, pe malul nordic, au fost descoperite trei puncte foarte apropiate între ele, din diferite epoci :

— o așezare posibil de același tip cu cea deja cunoscută la Tari-verde. S-au cules numeroase fragmente ceramice Latene, dar și un fragment Hallstatt și două fragmente grecești arhaice¹⁷. Este mai mult ca sigură asocierea dintre materialul grecesc și cel indigen.

— o așezare gumelnițeană extrem de bogată în material, situată ceva mai la nord, încadrată în faza Gumelnița A₂.

— o mare concentrație de ceramică romană timpurie, între care numeroase fragmente ceramice de lux, un opait fragmentar și o monedă de la Licinius, care indică existența unui habitat rural roman în această zonă.

La est de acest ultim punct, tot pe malul nordic al pîrîului, s-au găsit urme de ziduri, țigle, toate concentrate pe o suprafață redusă, precum și fragmente ceramice romane timpurii. Tot în zona podului amintit mai sus, pe o limbă de pămînt cuprinsă între pîrîurile confluente Iunan Dere și Cogeaalac, semnalăm o mare concentrație de fragmente ceramice Dridu, indicînd probabil o necropolă.

Cercetările noastre în acest sector s-au încheiat în zona localității Cogeaalac. Aici s-a verificat o dată mai mult existența așezărilor elenistice¹⁸ și romane¹⁹ deja cunoscute, situate în punctul numit „Bent”, la est de comuna Cogeaalac. De aici s-a cules un bogat material arheologic, precum și o monedă de la Dioclețian. De asemenea a fost identificată pe valea pîrîului Cogeaalac, pe locul numit „Via lui Ciurea”, o întinsă așezare romană, de unde s-au recoltat numeroase fragmente ceramice, țigle și olane de factură romană timpurie. Semnalăm și un segment dintr-un apeduct antic în punctul numit „Moara veche”.

4. ZONA SINOE—MIHAI VITEAZUL

Despre această regiune dispunem de informații relativ bogate, atît de ordin topografico-arheologic (extrase în special din literatura mai veche), cît și de ordin epigrafic²⁰. Alături de descoperirile epigra-

¹⁶ Nu ne referim în cele ce urmează la așezarea deja celebră, care în harta noastră figurează sub denumirea de Tariverde I.

¹⁷ Un fragment de cupă atică *Kleinmeister* (550—530 î.e.n.) și un fragment de bol cu păsări.

¹⁸ M. Irimia, *Pontica*, XIII, 1981, p. 67, 86, (nr. 5).

¹⁹ Dosar MNA, 1882, f. 97 ; V. Pârvan, *Cetatea Ulmetum*, AARMSI, 2, 1916, 38, p. 532, 581, n. 2. De aici provine și inscripția din D. M. Pippidi, ISM, I, nr. 371.

²⁰ D. M. Pippidi, ISM, I, nr. 324—349 (inscripțiile provin sigur de la Sinoe, indiferent de locul lor de descoperire).

face, din informațiile din secolul trecut — valorificate parțial de V. Canarache și menționate în *Repertoriul arheologic* (ms.) de la Institutul de arheologie din București — rezultă că în vatra actuală a satului Sinoe s-au mai făcut următoarele observații :

— Pe malul stîng al pîrului Casapchioi (= Sariurt = Sinoe) care traversează satul în direcția NV-SE, au ieșit la iveală urmele unui apeduct din tuburi de pămînt ars legate între ele cu var. Acest apeduct urma în antichitate traseul NV-SE, mergînd pe lingă șoseaua comunală „pînă la prima cișmea din sat”²¹ și ar fi fost, după informațiile localnicilor, demontat în vremea stăpînirii otomane.

— În centrul satului, la 200 m nord-vest de biserică, în curțile sătenilor au apărut urme de ziduri antice, monede romane, diferite obiecte de metal și de sticlă (sec. II—IV e.n.)²² precum și inscripțiile deja menționate.

În ceea ce ne privește, cercetînd cu atenție zona pîrului Casapchioi din centrul satului și pînă la vărsarea sa în lacul Sinoe, am descoperit sporadice fragmente ceramice romane, la care se adaugă cîteva probabil neolitice, spre sud-est de sat, pe malul pîrului.

Pe baza observațiilor din *Repertoriul arheologic* și a rapoartelor preliminară ale sondajelor efectuate în 1952 de V. Canarache²³, am cercetat întreaga zonă cuprinsă între satul Sinoe, lacul Sinoe, peninsula cu același nume și lacul Zmeica. Vom reda concluziile noastre :

— La circa 2 km sud-est de satul Sinoe se găsește punctul Sinoe-Vicus, sondat în 1952²⁴.

— Între acest punct și peninsula Sinoe, pe malul lacului Sinoe, la 3 km est de sat, se află o întinsă așezare romană timpurie databilă în secolele II—III e.n. Aici s-au practicat tot în 1952 cîteva sondaje rămase inedite²⁵. Cercetarea noastră de suprafață a permis recoltarea unui bogat material ceramic de factură romană timpurie.

— La 6 km nord-est de satul Sinoe și la 1 km est de movila de la cota 73 (punctul „la marinari”), pe malul abrupt al lacului Zmeica, se găsește așezarea Sinoe-Zmeica, întinsă de-a lungul lacului pe o distanță de circa 1300 m, de la sud-est spre nord-vest și circa 100 m în interior²⁶. Cu ocazia periegezei noastre, am mai descoperit două ștampile de amfore elenistice și numeroase fragmente ceramice, care se încadrează în limitele cronologice stabilite de V. Canarache.

În peninsula Sinoe, în locul numit în vechime Calé (cetate), acolo unde literatura din secolul trecut semnală o „cetate” cu două „turnuri”, precum și un apeduct²⁷, nu s-au găsit elemente care să con-

²¹ *Rep. Arh.*, (ms.), pe baza informațiilor lui V. Canarache.

²² *Ibidem*.

²³ V. Canarache, SCIV, 4, 1953, 1—2, p. 136—143.

²⁴ *Ibidem*, p. 136—138.

²⁵ *Rep. Arh.*, (ms.).

²⁶ V. Canarache, SCIV, 4, 1953, 1—2, p. 138—142; cf. *ibidem*, 7, 1956, 3—4, p. 292, 305—306; I. Stoian, *ibidem*, 8, 1957, 1—4, p. 197—198; S. Dimitriu, *ibidem*, 21, 1970, 2, p. 232; 23, 1972, 1, p. 119.

²⁷ *Rep. Arh.*, (ms.); *Cestionarul Densușianu*, 1894, ms. 4553, f. 50 verso.

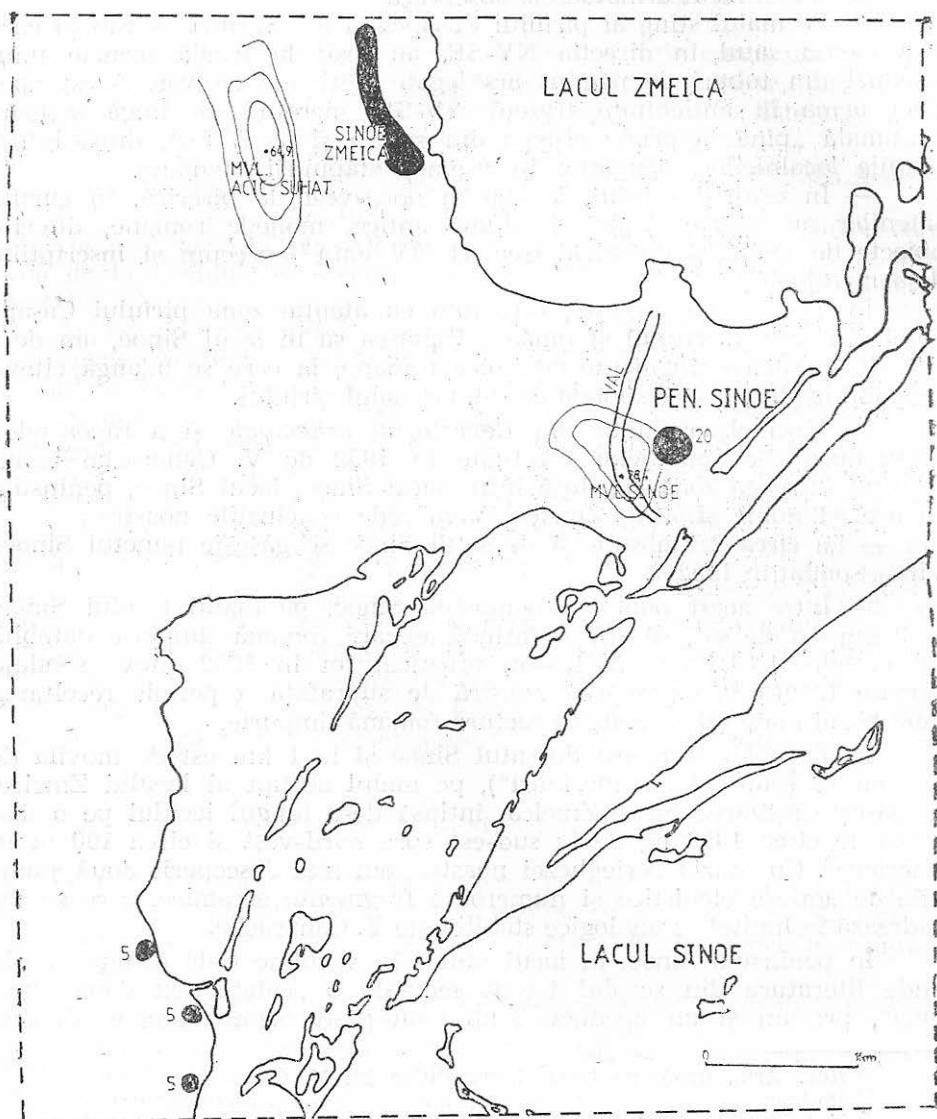

Fig. 4

Fig. 5

firmă aceste observații. În urma cercetărilor noastre, coroborate de informațiile mai vechi, se pot afirma cu certitudine următoarele :

1. Este vorba de o așezare greco-îndigenă (secolele V—II î.e.n., eventual VI—II î.e.n. judecînd după materialul cules la suprafață) de tip Sinoe-Zmeica, și nu de o așezare romană timpurie (secolele I—III e.n.) cum se afirmă în *Repertoriul arheologic*.

2. Așezarea este dispusă în pantă vest-est și apărută spre vest pe o lungime de circa 2 km de un val puternic, orientat NNE-SSV 24° față de direcția nord-sud. Nu s-a putut pînă acum stabili, nici prin sondajele rămase inedite din 1952 practicate în val²⁸, nici prin observațiile noastre efectuate asupra porțiunii din val secționată de drumul modern care duce spre Grindul Lupilor, dacă baza valului era sau nu de piatră. Se observă în secțiune o impresionantă concentrație de pietre neregulate, dar nu se poate afirma cu certitudine dacă este vorba de un nucleu de piatră. În schimb, este vizibil în partea de vest a valului un șanț de apărare. Șanțul este indicat de altfel de P. Polonic pe o hartă militară (sc. 1 : 25000) din 1887²⁹. Pe aceeași hartă, adnotată de P. Polonic, se mai indică, în afară de „cetate” și o „cetate romană”. Acestea nu au fost însă identificate de noi și avem toate motivele să credem că ele nu există în realitate.

²⁸ *Rep. Arh.*, (ms.).

²⁹ Harta se găsește în cartoteca Institutului de Arheologie ; vezi și Em. Doruțiu-Boilă, *op. cit.*, p. 42.

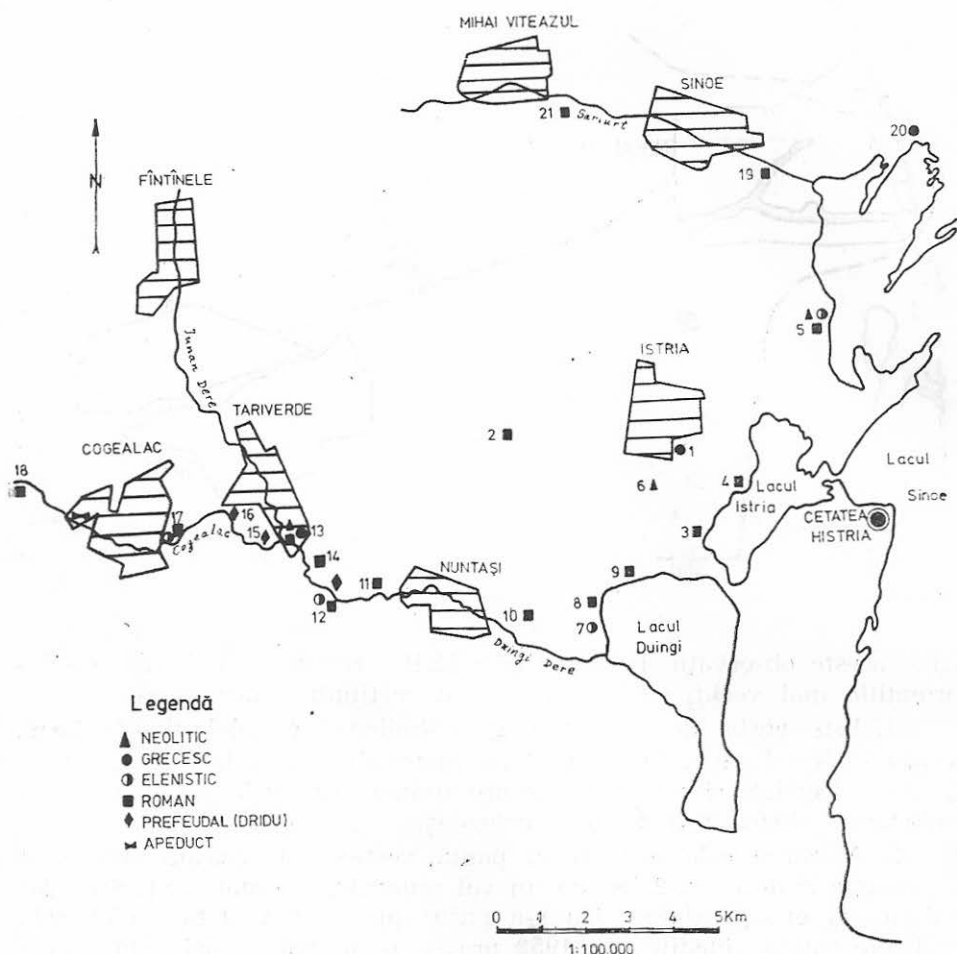

Fig. 6

3. În extremitatea estică a peninsulei se află o carieră de calcar cenomanian³⁰, folosită cel mai târziu încă din epoca clasică, de unde se extrăgea în parte piatra de construcție folosită la Histria.

4. Pe malul de sud al buclei lacului Golovița, în spatele de est al promotoriului Caraburun, la circa 10 km de satul Sinoe, se situează o așezare de același tip și din aceeași epocă cu cele deja menționate de la Sinoe-Zmeica și din peninsula Sinoe. Aici identificase K.F. Peters în mod eronat cetatea Histria³¹. Tot de aici provine inscripția

³⁰ A. Muraru, Al. Avram, Pontica, 16, 1984, p. 199. Cariera a fost identificată de E. Zah și cercetată de A. Muraru.

³¹ K. F. Peters, *Denkschr. d. Wiener Ak. d. Wiss., math.-naturwiss. Cl.*, 27, 1867, p. 141; cf. B. Pick, *Die antiken Münzen in Dakien und Moesien*, 1898, p. 40.

CIL, III, 14214,25 = D.M. Pippidi, ISM, I, nr. 338. O lucrare de îmbunătățiri funciare efectuată de 1981 a afectat o parte din așezare, prilej cu care au fost recuperate, între altele, câteva ștampile de amfore, precum și câteva amfore elenistice aproape întregi ³².

Ultimul obiectiv al perieghizei l-au constituit împrejurimile comunei Mihai Viteazul. Nu am putut încă desăvârși cercetarea în această zonă, neputînd identifica în teren nici așezările vizibile la studiul fotografiilor aeriene ³³. În schimb, pe „Dealul Mormintelor“, în apropierea unei concentrații de tumuli a fost descoperită o așezare romană tîrzie (secolele IV—VI e.n.).

CATALOGUL AȘEZĂRILOR ȘI PUNCTELOR IDENTIFICATE ³⁴

1. *Istria-sat* : așezare de epocă greacă.
2. Dealul Istriei : așezare de epocă romană la 2 km sud-vest de satul Istria.
3. *Histria α* : locuire de epocă romană la 1,5 km NNV față de punctul Histria-pod („Cioculeasa“).
4. *Histria β* : așezare rurală romană la 1,5 km SSE față de satul Istria.
5. *Histria γ* : locuiri sporadice din epocile neolitică, elenistică și romană la nord de valul care delimitează necropola tumulară a Histriei, pe malul lacului Sinoe ³⁵.
6. *Istria-Drumul Vacilor* : locuire neolitică (Hamangia-Gumelnița) la 600 m sud de satul Istria.
7. *Nunțași Băi I* : locuire de epocă elenistică la 300 m nord-vest față de Băile Nunțași.
8. *Nunțași Băi II* : urme de construcții antice la 1 km nord de Băile Nunțași și la 400 m SSV față de intersecția șoselei care duce la Histria cu drumul județean Năvodari—Mihai Viteazul.
9. *Nunțași Băi III* : locuire romană tîrzie la 300 m ESE față de intersecția mai sus menționată.
10. *Nunțași III* : așezare romană tîrzie la capătul de est al satului Nunțași.
11. *Nunțași IV* : așezare romană timpurie la 300 m sud-vest de satul Nunțași.

³² Materialul a fost recuperat în parte de E. Mihail. Cîteva amfore fragmentare au intrat în depozitele șantierului arheologic Histria prin ostenele lui Al. Suceveanu.

³³ Em. Doruțiu-Boilă, *op. cit.*, p. 40, 42 ; P. Alexandrescu, *Pontica*, 3, 1970, p. 81.

³⁴ Numerele din catalog corespund celor de pe hartă.

³⁵ Credem că aici se găsește așezarea gumelnițeană cercetată prin trei secțiuni în 1955 de către V. Leahu, vezi MCA, 4, 1957, p. 56, fig. 39.

12. *Duingi Dere, Marele cot* : locuiri sporadice de epocă elenistică, romană și prefeudală (Dridu), pe ambele maluri ale pârului Duingi Dere în dreptul cotului acestuia de lângă satul Tariverde.
13. *Tariverde II* : așezări gumelnițeană, greco-indigenă și romană la 100 m nord-est față de podul șoselei naționale Constanța—Tulcea din dreptul satului Tariverde.
14. *Tariverde III* : așezare romană timpurie la 800 m spre est față de podul mai sus menționat.
15. *Tariverde-pod* : locuire prefeudală (Dridu) la confluența piraiei Lunan Dere și Cogeaalac.
16. *Tariverde IV* : locuire sporadică prefeudală (Dridu) la 2 km SSV de șoseaua Constanța-Tulcea și la 600 m sud de ferma satului Tariverde.
17. *Cogeaalac „Bent“* : așezări elenistice și romană timpurie la 300 m est față de capătul de est al comunei Cogeaalac.
18. *Cogeaalac-„Via lui Ciurea“* : așezare romană la 1 km vest față de podul CFR peste pârul Cogeaalac.
19. *Sinoe-sat* : locuire sporadică de epocă romană la 1 km SSE față de școala din satul Sinoe.
20. *Peninsula Sinoe* : așezare de epocă greacă apărută de un val.
21. *Mihai Viteazul—„Dealul Mormintelor“* : locuire de epocă romano-bizantină la 1 km SSE față de biserica din satul Mihai Viteazul.

ARCHÄOLOGISCHE ERKUNDUNGEN IM TERRITORIUM VON HISTRIA

AL. AVRAM, O. BOUNEGRU, C. CHIRIAC

Zusammenfassung

1982 und 1983 unternahmen die Verfasser mehrere archäologische Erkundungen („Periegese“) im histrianischen Territorium. Als Ausgangspunkt dienten alle, dieses Gebiet betreffenden Informationen, sowohl die bereits publizierten als auch die vorigen nicht veröffentlichten Berichte im Archiv des Archäologischen Instituts von Bukarest. Die Forschungen bezogen sich auf vier Zonen: 1) das Dorf Istria und seine unmittelbare Umgebung; 2) die Zone um die Seen Istria und Nuntași (Duingi); 3) das Dorf und die Halbinsel Sinoe; 4) der Fluss Duingi Dere (Nuntași). Dabei wurden mehrere bisher unbekannte Siedlungen aus verschiedenen Epochen (Neolithikum, Hallstatt-Zeit, frühes Mittelalter usw.), besonders aber aus griechisch-römischer Zeit, identifiziert, was zu einer wichtigen Bereicherung unserer Kenntnisse über das histrianische Territorium in der Antike beitragen wird.